

معرفی انجمن بین‌المللی سواد بدن

دکتر جواد آزمون

مقدمه

چند سالی است که در متون علمی مربوط به «علم و هنر یاددهی و یادگیری تربیت‌بدنی^۱» اصطلاح «سواد بدن» یا جسمانی^۲ متداول شده است. نگرش‌های جدید به فعالیت‌های بدنی مادام‌العمر و اهمیت آن‌ها در سلامت انسان و نقش درس تربیت‌بدنی ظاهراً منشأ و خاستگاه رواج بیش از پیش این عبارت بوده است. با عنایت به نقش و اهمیت این نوع سواد، تلاش‌های مختلفی مثل سخنرانی، کنفرانس، تدوین و چاپ مقالات، تألیف کتاب و حتی تأسیس انجمن تخصصی در طی سال‌های اخیر انجام گرفته است. از بین تلاش‌های مورد اشاره که همگی در صدد تبیین و توصیف این مفهوم برآمده‌اند، تأسیس «انجمن بین‌المللی سواد بدن»^۳ اقدامی بسیار مؤثر و عاقبت‌اندیشانه بوده است. از آنجا که ممکن و محتمل است ترجمه‌ها و معادل‌های مختلفی در زبان‌های مختلف از این مفهوم جدید ارائه شود (برای مثال در کشور ما در محافل علمی و اجرایی و برخی متون منتشرشده به «سواد حرکتی» ترجمه و به کار برده شده است)، نقش این انجمن تخصصی و بین‌المللی به‌عنوان یک مرجع علمی بسیار کلیدی است.

در این مقاله، ضمن معرفی کلی این نهاد، تاریخچه مختصری از آن تقدیم دوستداران و علاقه‌مندان خواهد شد.

تعریف: انجمن بین‌المللی سواد بدن به‌عنوان یک سازمان خیریه و دارای شخصیت حقوقی^۴ ثبت‌شده، در کمیسیون خیریه انگلستان^۵ تأسیس شده است.

شعار: انتخاب فعالیت جسمانی برای دوران زندگی

اهداف کلی

- ترویج و ارتقای ارزش سواد بدنی در سراسر جهان؛
- استمرار توسعه مفهوم سواد بدنی؛
- حفظ یکپارچگی سواد بدنی؛
- تدارک یک تالار گفت‌وگو برای تبادل نظر درباره سواد بدنی؛
- انتشار فعالیت‌های پژوهشی و علمی در تمام ابعاد سواد بدنی و حمایت از آن‌ها؛
- تشویق فعالیت‌های پژوهشی و استفاده از فعالیت‌های پژوهشی و علمی در تبیین خط‌مشی‌ها و در عمل.

نماد و آرم

تاریخچه: مفهوم «سواد بدنی» برای اولین بار در سال ۱۹۹۳ در یک مقاله ارائه شده توسط مارگارت وایتهد^۱ در کنگره انجمن بین‌المللی تربیت بدنی و ورزش دختران و زنان^۲ در ملبورن استرالیا مطرح شد. این مفهوم در یک تز دکترا با عنوان «ادراکات فیلسوفان مکتب‌های اگزیستانسیالیسم و پدیدشناسی، عمدتاً ژان پل سارتر و موریس مرلوپانتی، از ماهیت مجسم ما»^۳ بنیاد نهاده شد. از دیدگاه‌های مهم آن‌ها، آنطور که می‌دانیم، محوریت تجسم انسانی در زندگی است. سارتر برای برجسته ساختن اهمیت تمایز بین تجسم موجود زنده از تجسم یک شیء تلاش کرد، در حالی که مرلوپانتی روش‌هایی را خلق کرد که در آن‌ها تجسم [صورت ملموس یا قابل درک] ما هرگونه ادراک از جهان اطرافمان را آشکار سازد. هر دو فیلسوف از یک موضع وحدت‌گرا^۴ [یعنی اعتقاد به مادی بودن جهان]، را قبول و دوگانه‌گرایی^۵ [یعنی اعتقاد به تشکیل جهان از روح و جسم] را رد کردند.

تأمل در این ایده‌ها و سایر عناصر کلیدی این فلسفه‌ها تصویری از مفهوم بررسی‌نشده ابعاد مجسم ما را به وجود آورد، یعنی موضوع مهمی که به خاطر غفلت از دوگانه‌گرایی در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته نادیده گرفته شده است. شک و تردید کمی وجود داشته که توان و استعداد مجسم ما یک توانایی مهم در کنار سایر توانایی‌های توصیف‌شده توسط ناسبام (۲۰۰۰) و سنت (۲۰۰۹) بوده است که به‌عنوان سواد بدنی توصیف می‌شود. حمایت مقتدرانه از این جنبه وجودی ما توسط فرهنگستان‌های معتبر باعث اعتماد به نفس شد تا استدلال شود که پرورش و تقویت این توانایی استحقاق فراوانی داشته است تا بخشی از نظام تعلیم و تربیت و موضوع مهمی در طول

زندگی شود. به‌عنوان بخشی از نظام تعلیم و تربیت، سواد بدنی عمدتاً در توسعه شناختی نقش ندارد، بلکه فرصت را فراهم می‌کند تا یک جنبه کلیدی از شخصیت ما تقویت شود. به عبارت دیگر، سواد بدنی می‌تواند به دلیل برخورداری از اعتبار تعلیم و تربیتی در یک برنامه درسی گسترده و متعادل موجه باشد.

در پی این مطالعه، مفهوم سواد بدنی توسعه یافت و تعاریف و خصوصیات آن تدوین شد. علاوه بر این، پیامدهای سواد بدنی که هدف تمام ساختارها بود، تهیه و تدوین شدند. از ۱۹۹۳ تا امروز در کنفرانس‌های مختلف در سراسر جهان مقالاتی ارائه شده‌اند. کتاب سواد بدنی در طول دوران زندگی توسط وایتهد در سال ۲۰۱۰ نوشته شد و تاکنون تعدادی کنفرانس و کارگاه برای توضیح و تفسیر و اجرای آن برپا شده‌اند.

اولین کنفرانس در سال ۲۰۰۸ در دانشگاه بدفوردهشایر^{۱۱} برگزار شد و این روند با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در لفسبورو^{۱۲}، پیلوموت^{۱۳}، کانتبری^{۱۴} و دریشایر^{۱۵} پیگیری شد. یک عنصر مهم در هر کارگاه زمان طولانی برای شرکت در بحث بود. در نتیجه این بحث‌ها، معنایی برای سواد بدنی ایجاد شد. برای مثال، نظریه «سواد بدنی یک استعداد است» از کانتبری و «سواد بدنی به‌عنوان یک طی طریق/سفر» از پیلوموت به دست آمد، سیستم‌های پیشرفت نموداری در دریشایر معرفی شد و پیامدهایی برای تمرین یا عمل در لفسبورو برجسته شدند.

کنفرانس دوم در سال ۲۰۱۱ یک رویداد بین‌المللی در مرکز همایش‌های دانشگاه بدفوردهشایر بود و بر سواد بدنی در سال‌های اولیه و ابتدایی تمرکز داشت. کنفرانس سوم، دوباره بین‌المللی، در سال ۲۰۱۳ در مرکز همایش‌های وای بوستون لیکز^{۱۶} در بدفوردهشایر برگزار شد و به‌طور خاص بر سواد بدنی در مرحله دوم یا متوسطه تحصیلی توجه و تمرکز داشت. در پایان این کنفرانس، نظریه تشکیل یک انجمن بین‌المللی مورد بحث قرار گرفت و در نتیجه آن بحث‌ها **انجمن بین‌المللی سواد بدنی** تأسیس شد.

پی‌نوشت‌ها

1. Physical education pedagogy
2. Physical literacy
3. The international physical literacy Association (IPLA)
4. Charitable Incorporated Organization (CIO)
5. The Charity Commission UK
6. Margaret Whitehead
7. The international Association of Physical Education & Sport for Girls and Women (IAPESGW)
8. The perceptions of our embodied nature by philosophers in the Schools of Existentialism and Phenomenology, principally Jean-Paul Sartre and Maurice Merleau Ponty.
9. Monist
10. Dualism
11. The University of Bedfordshire
12. Loughborough
13. Plymouth
14. Canterbury
15. Derbyshire
16. Wyboston Lakes

منبع

<https://www.physical-literacy.org.uk/about>